

PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

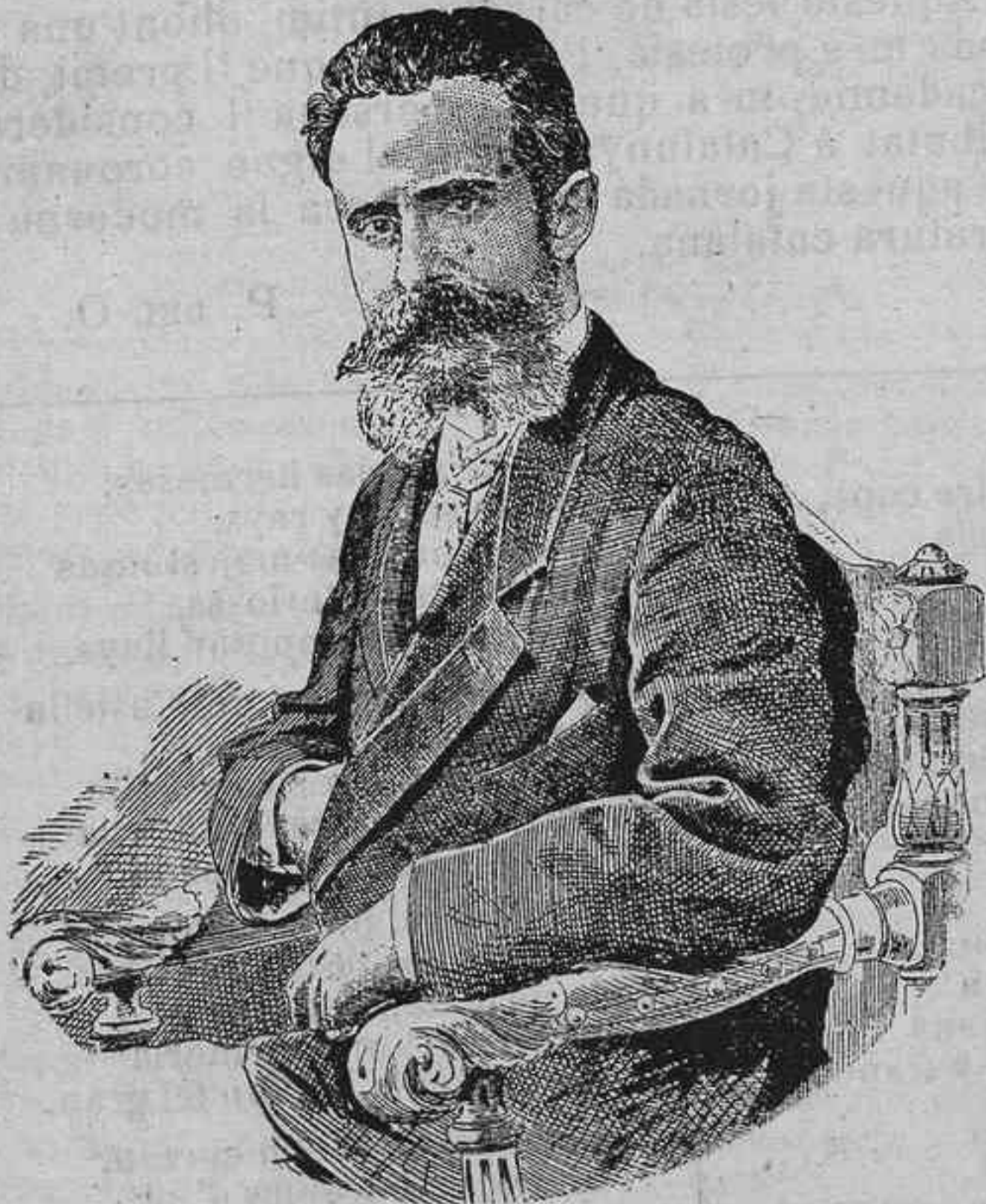
10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

ALBERT DE QUINTANA.

Un dels poetas que ab més fé
 varen ajudá á plantá
 l' hermós arbre del modern
 renaixement catalá.

TRIBUT Á FREDERICH SOLER.

Arribém tart pera parlar de aquesta festa esen-
 cialment catalana. Los diaris del dillúns n' ana-

van plens, y no hi haurá lector de LA ESQUELLA
 que no n' estigui enterat.

Pero devém associarnos á ella y consignar al-
 gúns pormenors. Lo poble de Barcelona, sense
 distinció de classes, desde las més elevadas á las
 més humils, ha pagat tribut de consideració y
 entussiasme al aplaudit autor dramátich y llorejat
 poeta, que al mereixer un premi de l' Academia
 espanyola de la Llengua, ha tingut la fortuna de
 guanyar pera la literatura catalana, un día abo-
 rrida y menyspreada, lo reconeixement de son
 caràcter nacional, proclamat per la primera cor-
 poració literaria de la nació.

La gran sala del Palau de Bellas Arts, modes-
 tament guarnida, ja que 'l principal adorno havia
 de ser l' acte mateix que anava á celebrars' hi,
 presentava un aspecte animadíssim, repercutint
 al acorts de la banda municipal, quan la comissió
 iniciadora de la festa y las autoritats municipal-
 militar y eclesiástica entraren pera donar co-
 mens á la festa.

Principiá aquesta ab la lectura de la memoria
 del secretari de la comissió, detallant los actes
 realisats per la mateixa; á qual lectura seguí la
 de un gran número de adhesions de literats, ar-
 tistas y personas importants no sols de Cata-
 lunya, sinó també de Provensa, València, Ma-
 llorca y demés regións ahont nostra llengua es
 coneguda y estimada. Una poesia de D. Fran-
 cesch Pelay Bruz, infatigable adalit del renaix-
 ement literari catalá, que avuy se troba sufrint
 dolorosa malaltía, sigué la nota culminant de tan
 sentidas adhesions.

Lo president de la comissió, Sr. Urgellés de To-
 var, privat també per motius de salut de assistir al
 acte, confiá la lectura de son discurs á D. Joseph
 Blanch. En lo treball del digne president de la
 comissió se posan de relleu los punts culminants

de la vida literaria de Frederich Soler y s' enumeran sas principals obras dramáticas y sas més conegudas poesias. Un oportú recort á Clavé, que tan treballá per la popularisació del renaixement literari de Catalunya, y una apologia de la suma importancia que ha adquirit aquest, gracias, en gran part, al talent y á la activitat de Frederich Soler, completan aquest discurs que sigué rebut ab entussiasmas aplausos.

Encare ressonava per la sala lo crit de «¡Visca Frederich Soler!» ab que termina 'l discurs del Sr. Urgellés, quan lo públich saborejá la part més calurosa de la festa.

Alguns individuos de la executiva se dirigiren á la porta del palau de Bellas Arts á rebre al eminent poeta, y quan aquest, conmogut y emocionat, efectuá su entrada, esclatá una tampestat de aplausos y aclamacions. Eran moltes las senyoras que agitavan sos mocadors. L' entusiasme era delirant; l' aspecte del saló magnífich.

Lo Sr. Arús, vice-president de la comissió, entregá al festejat poeta la medalla conmemorativa, costejada per suscripció pública. La medalla, tancada en un riquíssim y elegant estuig, ostenta en l' anvers l' escut de Catalunya adornat ab dos rams de llozer, coronat per l' estrella de cinch puntas, símbol del geni, y destacantse sobre un fondo en lo qual apareixen las montanyas de Mtserrata y ls fils de ferro del telégrafo. Al péu del escut, dintre de una cartela s' hi llegeix:

BATALLA DE REYNAS.
En lo revers hi ha la següent inscripció:
«MDCCLXXXVIII—LA ACADEMIA ESPANYOLA—PREMIANT—Á EN FREDERICH SOLER—PER UN DE SOS DRAMAS—HA RECONEGUT COM NACIONALS—LA LLENGUA Y LITERATURA CATALANAS—EN CONMEMORACIÓ—S' ENCUNYA—AQUESTA MEDALLA.»

La banda municipala, durant l' acte de l' entrega de la medalla, executá la marxa de D. Joan II.

Y arribá 'l moment esperat en que l' autor de

Batalla de reynas ocupá la tribuna pera deixar oír la seva veu. Podia fer un discurs; pero com á poeta qu' es, preferí regalarnos ab los encants de la rima.

Son parlament de gracias, tancat dintre de una poesia plena de color y de imatjes, podran veure los lectors de LA ESQUELLA, al final de aquesta ressenya. La poesia del agasatjat poeta era interrompuda á cada punt pels aplausos de la concurrencia.

La societat coral *El Porvenir* de Sans, doná la primera audició del coro á veus solas *La Primavera*, lletra de Apeles Mestres y música de donya Aurea Clavé, coro dedicat á Frederich Soler, y que per acallar los aplausos del concurs tingué que repetir-se.

La festa se 'n anava als últims.

Lo Sr. Fontova, en representació dels actors y empresa del teatro catalá féu present al Sr. Soler de una rica corona de plata y or; lo Sr. Ghiloni llegí un fragment de la *Batalla de reynas* y l' Sr. Arús posá digne remat al acte ab un discurs de gracias, impregnat de amor á Catalunya, á la qual ha fet justicia la Academia espanyola, al premiar á un de sos fills més dignes qu' es al mateix temps un de sos més inspirats poetas.

Tambe 'l discurs del Sr. Arús sigué molt aplaudit y celebrat.

Lo Sr. Soler á las sis de la tarde obsequiá ab un banquet que se celebrá en lo restaurant de Martín als individuos de la comissió executiva, á alguns de sos amichs més carinyosos y als representants de la premsa.

Aquesta festa de carácter íntim, ahont una vegada més protestá 'l poeta de que 'l premi de l' Academia, m' s que á sa persona 'l considerava tributat á Catalunya, sigué 'l digne coronament de aquesta jornada gloriosa pera la moderna literatura catalana.

P. DEL O.

LA NOSTRA BANDERA

PARLAMENT DE GRACIAS

Excelentíssim Senyor,
y damas y cavallers:
la emoció d' un alt honor
dona 'l febrós tremolor
de tots los goigs verdaders.

Sabent com jo m conmouria,
veyent est acte venir,
bátrer ja mon cor sentia,
y, de mon pauteig, deduhia
que ni ré us podria dir.

Bon goig, vaig pensar, que pugas
llegir, ben ó mal dictat,
lo escrit que á la festa dugas,
y que paraulas porugas
pugan dí un breu recitat.

Dit y fet. Prenguí la ploma,
y, pera feusen present
cercant flors de grata aroma,
trohava sols l' aigua soma
d' aquest prosáich parlament.

La inspiració ingrata m' era,
y res veva noble y gran
per diusho ab fe verdadera.
quan, de sobte, una bandera
vaig veure en l' ayre onejant.

Era groga y era roja,
barrada ab sanch quatre cops,
y, exaltat ja, sens angoja
va vessarse, ardenta y boja,
ma inspiració sense grops.

Era la bandera extesa
de quan ma patria va ser
ensempe que reyna, comptesa,
perque avuy de sa grandesa
torna un esbatech á fer.

Sí: senyera catalana
de quatre barras de sanch,
pot ja desplegar-se ufana
ab l' honor tot que demana
un poble honrat, noble y franch.

Va onejar segles enrera,
com de lley li era degut,
y fou sent d' honor senyera,
la més gloriosa bandera
que may al mon hi hagi hagut.

Quan d' Aragó y Catalunya
fou esplendent pabelló,
ab l' urch de qui un ceptre empunya,
va enriqueir, en terra llunya,
al gran realme d' Aragó.

Per tot allá hont vá onejar,
vencedora fou potent,
y vanla inmortalisar.
Roger de Flor, á l' Orient;
y Roger de Lluria, al mar.

Tálem de glorias hermosas;
tenda de sabis y reys;
dosser d' ombras majestuosas
de potestats victoriosas,
sola al món vá imposar lleys,

fins que un jorn, s' uní Castella
ab lo regne d' Aragó,
y, esplendent y rica y bella,
ab rey nostre y reyna d' ella
s' alsá d' Espanya 'l pendó.

Y fou llavors, de sa historia,
si n' aneu los fulls girant,
cada jornada, una gloria;
cada instant, una memoria
d' un fet noble ó d' un fet gran.

Y, barrada ab sanch encesa,
y, barrada ab franjas d' or,
á tothom mostrava ilesa:
per las grogas, la riqueza;
per las rojas, lo valor.

Valor que, per tot vencent,
vá sempre món conquistant,
y mostrantse prepotent,
l' enemich la vá tement,
mentre 'l vent la vá onejant.

Carles quint la honrá estimantla,
com tot gran cor ho sab fer;
Felip según, honorantla,
sempre la tingué, amparantla,
per lo seu joyell primer.

INGRATITUT EXPOSICIONERA.

Ja qu' ell en tots los grans xellis
ha sigut l' únich cuynè,
per qué no podían ferlo
marqués... del Pavo truffé.

Dels dos Felips, quart y quint,
dos reys d' odiosa memoria,
los insults vá anar sufrint.
y se la vegé patint
plorar sa perduda gloria,

y, rebent mercés y agravis,
ni 'ls agravis ni 'ls desprecis
may rebé de nobles llabis;
la acataren los reys sabís,
la humillaren los reys necís.

Quan més se mostrá altanera,
son pal volgué ornar ab flors,
y, veyentne una panera
al mitj del mar, encisera,
com bressol de sos amors,

va anarhi y vá conquerirla,
y 's vá de flors coronar,
y Mallorca, al obehirla,
li fou esclava en servir-la
y germana en l' estimar.

Venç á Valencia, y avansa
victoriosa á totas parts;
viure lluytant no la cansa,
y derrota á l' host de Fransa
en lo Coll de Panissars.

Y aixís, entremitj d' esculls,
sempre avansant victoriosa,
damunt de vençuts despulls,
tè, com més estreps, més ulls
per mirar sa gloria hermosa.

Fins que un jorn, jorn d' amargura,
Carlos segón, l' embruixat,
va baixá' á la sepultura,
deixantnos per sort, la dura
d' una guerra sens pietat.

Y com, per desdixta fera,
tot llas la guerra deslliga
y sols l' odi, cruel, impera;
fou, llavors, nostra bandera,
de la d' Espanya, enemiga.

Los Austrias contra 'ls Borbóns
guerra á mort se declararen,
y 'ls catalans batallóns
engrossaren las legións
que contra 'ls Borbons anaren.

Carlos ters, nostre rey era;
voliau ser Felip quint;
y, ab mortal, negra ceguera,
dosser fou nostra bandera
dels lleals qu' anavan morint,

De sopte, de la Alemanyia
fou cridat á terra llunya
Carlos ters, y la campanya,
va deixar, sens ell, d' Espanya,
abandonant Catalunya.

Per minvarnos la sorpresa:
—No temáu, digué, al partir,
de Barcelona es comtesa
ma mullér, l' arxidulesa,
y en lloch mèu vos pot regir.

Va dir, va marxar, tingerem
una reyna per penyora;
de valor prodigis férem:
més prompte 'l conhort perderem
de nostra reyna y senyora.

Va cridar-la á anar ab ell
l' Arxiduch, y, la comtesa
reyna nostra, son mantell
va deixarnos; ab promesa
de tornar prompte per ell.

Llavors, la noble senyera,
per sos reys abandonada,
ab l' ov del qui 's desespera,
va seguir fent guerra fera,
cada cop més desdixada.

Contra Espanya y contra Fransa,
sens sos reys á son costat,
morta 's vegé á tota ultransa,
vivint sols de la esperança
de un retorn real jurat.

Tot en vá. L' Arxidulesa
no tornava may al port,
y la bandera, malmesa,
com un esquinsall extesa
símbol ja era de la Mort.

Fins á la última batalla,
erta 's va anar sostenint,
y allí, ab ruixats de metralla,
van trinxarla ab la muralla,
que va esfondrar Felip quint.

Y caiguda vá restar,
sent sa tomba 'l fons dels fossos,
que llarch temps vánla tapar,
per sa deshonra amagar
dessota 'ls murs fets á trossos.

Entre pedruscall y runa
sempre més temia jáure
sent finida sa fortuna,
quan los Jochs Florals, tot d' una,
per restaurars la van traure,

y, onejant altra vegada
de la Llotja en lo saló,
altre cop fou acatada
com la prenda venerada
de la nostra redempció.

Y volguda, y benehida,
altre cop per los seus fills,
fou glosada y enaltida
com escut de nostra vida
quan son d' honra los perills.

Porque ja, al embolcallarse
en Casanovas ab ella,
per ab gloria amortallarse,
mostrá bè com adorarse
deu bandera qu' es tan bella,

que, per coincidencia extranya,
més que moltas ennoblida,
concentra en sí tanta hassanya,
que pot dar, pe 'l mitj partida,
duas banderas d' Espanya.

Y com si, sota 'l dosser
qu' ella 'ns torná á dar extesa,
ja 'ns tornessem á refer,
Catalunya torná á ser
com quan fou reyna y comtesa.

Y vá comensá á engrandirse,
y á ferse rica y hermosa,
y á enjoyarse y embellirse,
y á que d' ella pogués dirse
que torná á ser poderosa.

Com cumplint santa promesa,
per etzart providencial,
va semblar llavors atesa
per aquella Arxidulesa
que, faltanhi, 'ns feu tant mal.

Va semblar que, penedida,
havía dat son esprit
á altra primpcesa ennoblida,
que, per darnos nova vida,
esmenava aquell olvit.

¡Oh! ¡Y com lo va esmenar!
Sent, com ella, Arxidulesa,
tambè d' Austria; va passar
que aquí mateix nos va honrar
hont la patria quedá ofesa.

Aquí, sí; perque, aquí sota
dels rejols que trepitjém,

y en aquets jardins, ahónt brota
l' escampall de flors, ab tota
la essencia que 'n respirém,

hi ha encara, dels nostres avis,
ossos que 's van consumint,
de cadavres, morts d' agravis,
que l' últim mot de sos llabis
fou malehir á Felip quint.

Sí; aquí, aquí hont s' hi alsa
aquest ostentós palau,
qu' ara l' ornament realsa
y 'ls esprits de goig trasbalsa
ab festa d' honor y pau,

fou hónt sigué la batalla
mès terrible y mès sangrenta,
y hont ni deixá la metralla
fonaments de la muralla
que resistí tan potentia.

Aquí, hont, cent cops, he pensat,
que, potser dels jorns d' horror
que tanta sanch s' hi ha vessat,
vè que han tret tan bell esclat
d' aqueix gran jardí las flors,

aquí es ahónt volgué 'l cel
que, si aquella Arxiduesa
va abandonárnoshi cruel,
vingués á aymarnos fidel
un' altra, de igual altesa.

Y, venjant dels nostres avis
antichs agravis mortals,
en pau fosos los agravis,
aquí, entre poetas y sabis,
reyna en nostres Jochs florals,

premiant als gays trovadors
que las flors de nostra terra
li oferiren per honors,
va veure regnat d' amors
lo que ho fou d' odis y guerra,

y, recobrats los perduts
dóns de nostra pátria hermosos,

vam poder dir resoluts:

—Aquí van caure vençuts;
aquí 'ns alsem victoriosos.—

Veus aquí com, per sorpresa,
retorná aquell passat bell
retornant l' Arxiduesa,
que, cumplintnos sa promesa,
va recullir son mantell.

Mantell que, sino fou d' or
y ricas perlas brodat,
coronat pe 'l comtal llor,
tingué l' agraument del cor
d' un gran poble entussiasmat.

Aixís la nostra bandera
va torná á véurers honrada,
y tant serho mès espera,
que no fou pas la darrera
aquesta gloria esmentada.

Avuy, jo, l' humil cantor
de la mèva patria noble,
present rebo d' un honor
que 'l debem tots al favor
de la que honrá al nostre poble.

Per mès que 'l mèu bell ideal,
si vull obrá' ab rectitut,
lluny me dú del soli real,
jo no puch pagar deslleal
la mercé ab ingratitut.

Mercés, donchs, l' Arxiduesa,
comptesa de Barcelona,
mercés á la tèva altesa,
que ha honorat ma patria ofesa
al cenyirt tú sa corona.

La nostra hermosa bandera
has premiat, premiantme á mí;
en ferho aixís persevera,
y tindrás ma patria entera
pagantho ab amor sens fi.

Mes no mercés á tú sola
per no sè ingrat tinch de dar;

vágin, com áucell que hi vola,
á l' Academia Espanyola,
las que tots li havem d' enviar.

Vosaltres, los que 'l mèu cor
com germans vos considera,
creguéu que aquest present d' or
será guardat com tresor
per durant ma vida entera.

Mès ara, al mercés donar
del honor qu' avuy me feu,
franch vos tinch de confessar
que jo res crechme alcançar
per pagarmho á tan alt preu.

La Sort, móltos cops está cega
ab los adalits que tria,
y á quí s' ho mereix, li nega;
y á quí no ho mereix li prega
que vulga honors nit y día,

y perque, variable, 's gosa
en no ser prou just lo fat
de nostra bandera hermosa,
jo, avuy, ab má tremolosa
déch serne l' abanderat.

Si, jo avuy duch la senyera
que tots heu honrat en mí;
mercés donchs per la bandera
que, ab tot dret, poderse espera
dels sèus fills enorgullí.

Mercés també, digna filla
d' aquell malaurat cantor
que 't feu de son Art Pubilla,
y qual geni en ton front brilla
ab son mateix esplendor.

Mercés mil, conciudadáns
y companys del cor y amichs;
avuy tots los cataláns
podém mutuament honrarns
ab los cors de ditxa richs.

Proba lo que di' he volgut.
excitat y tremolós,
febrosench y conmogut
que per glorias no ha nascut,
qui al enfront s' hi veu confós.

Per xo jo, que clá ho coneixo,
ab lo cor vos tinch de dí,
que, sabent que no 'l mereixo,
d' aquest jorn m' enorgulleixo
per ma patria, no per mí.

Y may deixaré olvidat
que tota ma gloria entera
de la patria es, qu' heu honrat;
tot al món per la bandera,
res per son abanderat.

May, de desde la batalla
darrera en que Felip quint
ab sos ruixats de metralla
als fossos de la muralla
va estimbarla, al cel malehínt,
may, com avuy, orgullosa
pogué desplegar-se al vent
onejanta y majestuosa,
escampant sa historia hermosa
desde Llevant á Ponent.

Sí; senyera catalana
de qua're barras de sanch;
avuy, desplégat, ufana,
ab l' honor tot que demana
un poble honrat, noble y franch.

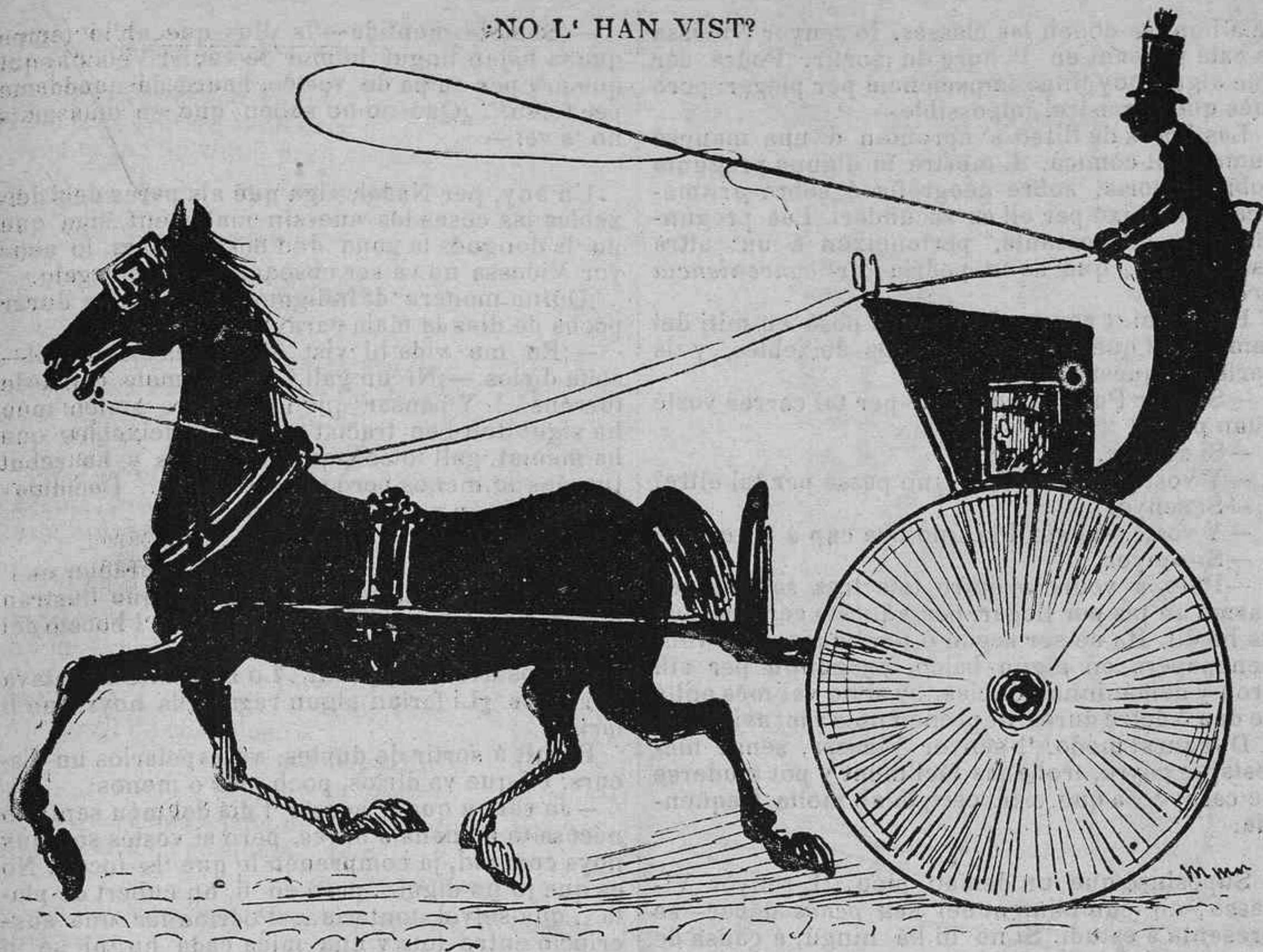
FREDERICH SOLER.

CONFESSORS.

—Aquest any ¿sab qué reparo?
Que 's confessa poca gent.
—¡Oh! ¡Com que tampoch ho pagan...
me 'n alegro...!—Jo igualment.

NO L' HAN VIST?

Tot es rodas y caball
lo senyor va á la capseta,
y al darrera, 'l conductor
assentat á la basseta.

LO SENYOR VIDASSA.

M' apressuro á declarar que l' apellido *Vidassa* es creació mèva. No es una gran invenció—ho reconech—pero, quan menos, expressa lo que 'l tipo de qui vaig á parlar se 'n porta en aquest món: una *vidassa* de las més tranquilas que corran.

L' he titulat *Vidassa* per aixó, y además perque no vull anomenarlo ab lo seu verdader apellido. ¡Massa célebre qu' es entre 'ls que 'l coneixen, perque haja d' anar jo á ferlo encara més célebre per medi de la prempsa!

Desde luego han d' admetre també que 'ls rasgos referents al senyor *Vidassa*, que ara vaig á apuntar, son rigorosament auténtichs. Si tractés d' inventar, empendria altres camíns, més divertits y de més bon recorre, que 'l camí de la veritat històrica.

En una paraula: vaig á copiar una figura del natural. Ni més ni menos.

Hi dit ja que 'l senyor *Vidassa* se 'n porta una existencia sumament tranquila. Tal vegada, guiat per aquest dato, algú 's figurará que 'l tal personatge es un *americano* retirat, ó un propietari de deu ó dotze casas ó un vista de l' aduana. Pues no hi ha res d' aixó: 'l senyor *Vidassa* es simplement mestre d' estudi, mestre públich; un socio d' aquesta immensa familia d' apóstols de la ensenyansa que, segons sentim dir cada dia, no cobran ni tenen de qué mantenirse.

Y aquí veurán com fins dintre una classe desgraciada hi ha algú que sura y sab espolsarse las moscas, combatent 'o desvío dels homes y las inclemencias de la sort.

¿Los mestres no cobran?

Pues lo senyor *Vidassa* cobra ab religiosa puntualitat, sense deixarse defraudar un céntim.

¿Los mestres se 'n duhen una vida arrastrada?

Pues lo senyor *Vidassa* se la campa millor que un canonge.

¿Los mestres están magres?

Pues lo senyor *Vidassa* está gras, una mica més gras de lo que correspon, no ja á un mestre d' estudi, sinó á un ciudadá prudent y amich de la estética individual.

Dificilmente trobarán una figura, pera mí, tan simpática y respectable como lo del *verdader* mestre de primera ensenyansa, que abraça la seva professió com un sacerdoci y 's consagra ab tot l' entusiasme de las ánimas nobles, á la edució d' aquestos xicotets que demá serán homes y ciudadans útils á la patria.

Per xó que 'ls *verdaders* mestres son pera mí tan dignes de respecte, trobo vituperable la conducta dels que prenen l' exercici del magisteri com un negoci, com una industria de la qual se 'n ha de procurar extraure tot lo such que possible siga, apelant á qualsevol medi.

Si volen coneixe 'n un no han de fer més que mirarse al senyor *Vidassa*.

Desde l' instant en que acaba d' entrar en la

sala hont se donan las classes, lo senyor Vidassa ja está pensant en l' hora de sortir. Podrà ser que algun noy tinga impaciencia per plegar; pero més que 'l mestre, impossible.

Las horas de lliçó s' aprofitan d' una manera sumament cómica. 'L mestre fa alguna pregunta sobre historia, sobre geografia ó sobre aritmética; pero aixó per ell es secundari. Las preguntas més interessants, perteneixen á un' altra assignatura, que se 'n podria dir *conveniencia propia*.

Exemple: 'l senyor Vidassa 's posa en mitj del semicírcul que forman los seus deixebles, y 'ls parla d' aquesta manera:

—Senyor Puig... ¿no passa per tal carrer vosté quan plega?

—Si senyor.

—Y vosté, senyor Coll, ¿no passa per tal altre?

—Si senyor.

—Y vosté, senyor Pla, ¿no tira cap á tal cantó?

—Si senyor.

—Pues á veure si entre tots tres sabrán trobarme un pis per llogar, per aquests carrers que 'ls he dit. Ha de ser según ó tercer pis... Si veuen papers en algún balcó, preguntin per allí prop y demánnin noticias... y si no val més enllá de deu ó dotze duros, ne prenen nota y m' avisan. —

D' aquest modo, 'l senyor Vidassa, sense molestar-se gayre, troba pis fácilmente y pot mudarse de casa; cosa que, per cert, fa ab molta freqüencia.

Supósinse que un dematí plou. 'L senyor Vidassa —en compliment del seu penós deber— se presenta á estudi. Si no hi ha ningú, á causa de lo torrencial de la pluja, 'l mestre se 'n felicita y corrent se 'n torna á casa seva.

Pero si per desgracia hi ha alguns noys, lo senyor Vidassa no deixa de sermonejarlos de mala manera.

UN DE LA CARITAT CRISTIANA.

—¡Senyor... una caritat...! Fa dos días que no menjo...
—¡Ah! Aixís cumpliu ab la quaresma... Ja que hi ha qui escarneix la religió... que hi haja algú que la defensi...

—¡Sembla mentida—'ls diu—que ab lo temps que fa hajan tingut humor de venir! Vels'hi aquí que ara per culpa de vostés, hauré de quedarme per forsa... ¿Qué no ho saben que en días aixís no 's ve?—

Un any, per Nadal, siga que als pares dels deixebles las cosas los anessin malament, siga que no 'ls dongués la gana de l'ensar diners, lo senyor Vidassa no va ser obsequiat ab cap regalo.

¡Quina manera d' indignarse! ¡no 'n va durar poch de días la mala cara!

—¡En ma vida hi vist noys més tacanyos!— solia dirlos.—¡Ni un gall, ni una mala caixa de turróns...! Y pensar que un mestre amich meu ha sigut tan ben tractat pels seus deixebles que ha menjat gall totas aquestas festas y ha rebut turróns lo menos per sis senmanas!... Decididamente, al món no hi ha gratitud...—

Pero lo que pinta més bè 'l seu carácter es l' anécdota següent, un fet dels molts que il·lustran la seva historia, y ab lo qual acabaré 'l boceto del retrato del senyor Vidassa.

S' acostava 'l seu sant. Lo bon mestre estava anguniós. ¿Li farien algun regalo 'ls noys? ¿no li farien?

Result á sortir de duptes, va espetarlos un discurs, en que va dirlos, poch més ó menos:

—Ja sabeu que s' acostava 'l dia del meu sant; no necessito demanals'hi res, pero si vostés son uns noys com cal, ja comprenen lo que 'ls toca... No es que jo ho digui... pero en fi, un cubert de plata... qualsevol tontería... Podrian fer una subscripció entre tots y una mica cada hu, ni se 'n adonarian.—

Los deixebles van explicarho als seus pares, y molts, per condescendencia, van afluixar la mosca.

Poch á poch la subscripció va anarse engruixint, y 'l senyor Vidassa, que seguia pas á pas lo curs de la cosa, poch días antes de la compra del cubert, va cridar apart als organitzadors de la subscripció y va dirlos ab molta familiaritat:

—¿Crech que ja teniu... tant?

—Si senyor.

—Pues bè —va anyadir lo senyor Vidassa ab tota la frescura de que es capás,—si després de pagat lo cubert us sobran quartos...

—¿Qué?

—Compréme una boquilla d' àmbar.—

Basta aquest rasgo pera pintar un tipo.

Afortunadament, encare que 'l tipo existeix, los senyors Vidassas no abundan gayre.

Jo, al menos, me faig l' ilusió de créurem'ho aixís.

A. MARCH.

MES SOVINT.

I.

Al poch temps que 't coneixia,
de ton costat no 'm movia
perque per dirte 'm moria
l' amor qu' anava sentint.
Encar recordo aquell día
que 'm vas dir: ¡que vè sovint!

II.

D' aixó fa molt temps, y ara
que vinch més sovint encare,
tan que 'm pregunta ta mare

si de renda estich vivint,
me dius fentme mala cara
que encar no vinch prou sovint.

A. LLIMONER.

LA QUARESMA.

—Fes arrrós ab llagosta; fes llus fregit; fes una truyta... y no fassis res més que avuy es dejuni.

(Un rector.)

Per mí sí que tot l' any es Quaresma... cada día menjo de peix... una arengada y... encare gracias.

(Un mestre d' estudi.)

—La mare s' empenya en ferme menjar de peix, per més que á mi no m' agrada. Bueno: no renyirém per' xó; menjaré de peix... y acabat aniré á la fonda á menjarme un parell de cos'ellàs.

(Un que no vol disgustar á sa mare.)

—¿Que demá es día de peix? Donchs tira un quarto més de gallina á l' olla.

(Un libre-pensador.)

—¡Oh! No hi ha temps tan agradable com la Quaresma.

(Un que ven peix.)

—¡Uff!... ¡qu' es detestable... aixó de la Quaresma!...

(Un que ven carn.)

—Jo sí que verdaderament fa temps que dejuno. Calculin: Fa set anys que va morir-se'm la dona...

(Un viudo)

—Aquí á Espanya, 'ls que tenen per menjar, dejunan sens que 'ls hi sápigra greu; en cambi, 'ls que no tenen, dejunan per forsa, y... váyase lo uno por lo otro..

(Jo)

LLUIS SALVADOR.

DONAS SENSIBLES.

¡Se pot bèn dir que ha tret la rifa 'l desventurat qu' encerta 'l primer número de la Nacional y una muller sensible!

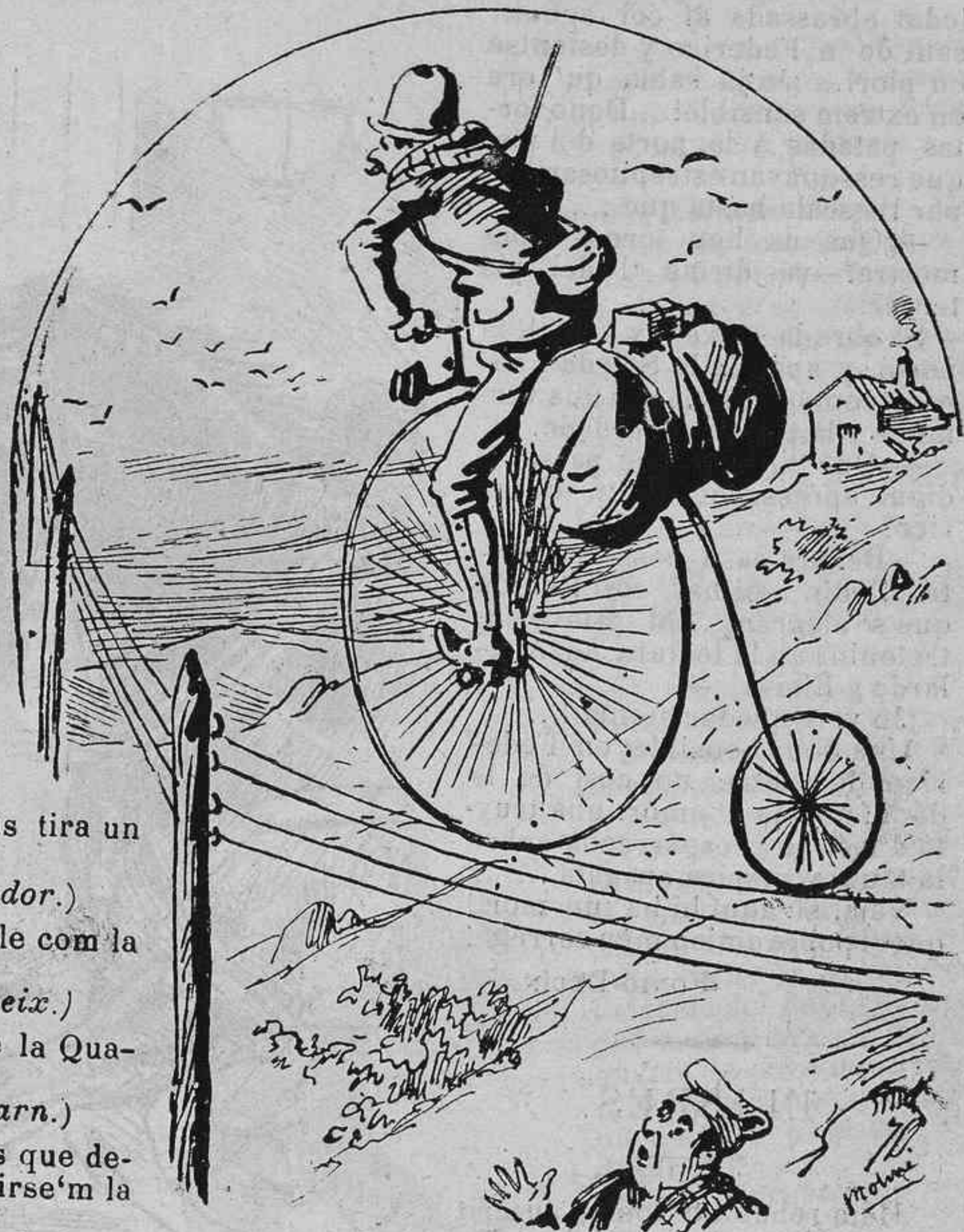
La dona de un amich mèu ho es tant en desmasia qua sempre que sent un violí ja corra á clavar quatre patacadas á la quitxalla y ja me la teniu al balcó girant los ulls en blanch y mossegantse las bagas del mocador.

Generalment la sensibilitat de la dona neix del régimen moral de que s' ha nudrit y un desmesurat abús del mató de llet.

Son raras las noyas que haventse educat en convents de monjas no sigan en poch ó molt atacadas ó impregnadas de sensibilitat nerviosa. Y se 'ls coneix. Ab la palidés de la cara, la mirada lángruida y la ganduleria del caminar.

Jo coneix una nena que quan veu un pobre anciá trenca de camí per no darli un céntim y en cambi 's fa un tip de plorar sempre que retalla cebas. No li parléu de fontadas, ni gatzara; pero

CORRESPONDENCIA RÁPIDA.

Lo maneig del velocipedo s' extén tan en 'quest país, que al últim per dur noticias ho combinarán aixís.

está altament apassionada per las floretas, la música, la poesia y la cansalada fregida.

—¡Miri quin quadro!—'m deya un día.—

—¿De paysatge? ¿de marina? de...

—¡Nó, nó! Miri allí: ¿No veu ab quina encantadora tendresa remena la qua aquell moltó?—

Casada hi ha que tè en contínuas febras intermetents al seu marit: y tot perque sol enamorar-se davant de ca 'n Masriera.

—¿Y la senyora, qué tal?—preguntava un día á n' en Conrado.

—¡Mala, noy!

—¿Y aixó?

—¡Psè! com qu' es tan sensible, ara las ha pegadas en no voler menjar més que pinya d' América y plátanos ab salsa y per anyadidura, cada vespre, al acostarm' hi com ja sabs que acostumo, fuig cridant com una boja...—

Un altre 'n sè que al sentir una inspirada melodia en lo Liceo está pessigant atosment al seu marit, fins que van á pendre un xocolate.

Un día vaig aná á veure un amich que feya molt temps que no havia vist: truco; ningú 'm respón. Torno á trucar una y dugas y tres vegadas... Aplico l' orella al pany y sento uns llastimosos pero ofegats laments... ¡Aquí passa algo!... Una idea fúnebre va crusar per ma imaginació: ¡la d' una mort!

Ja m' ho figurava així: la Soledat abressada al cor agonitzant de 'n Federico y desentense en plor!... ¡Jo ja sabia qu' era en extrem sensible!... Dono fortas patadas á la porta del pis, que ressonavan estrepitosament per l' escala hasta que.....

—¿Que us heu tornat boig mestre?—va dirme 'l del pis tercer.

S' obra la reixeta y á poch la porta, y apareix la Soledat, encesa com la rosella, 'ls ulls vermells y la bata mal cordada.

—¿Qué hi ha? ¿qué passa?— digui apressurat—¿y 'n Federico?

—Bè; ara es á cassar... Entri, Dedín... hi ha 'l cosí Ramón que s' alegrará... M' estava entretenint ab la lectura de Abelardo y Eloisa. —

¡Jo vaig quedar atontat!... Una dona sensible; en Federico de cassa; un cosí de la dona; novela d' amor; una truyta d' ostras y espárrechs sobre la taula y sospirs apagats....

Vaja, sí: aquí hi ha 'un mort! que 'l pobre amich meu carregal

FONIO DEDÍN.

LLIBRES.

Hem rebut un tomet suscrit per nostre estimat colaborador S. GOMILA.

Lo títol es originalíssim, com qu' está reduhit á una senzilla pregunta. La cuberta ostenta en lletres rojas aquesta breu interrogació: ¿QUE?

Y á continuació en lletres petites, casi invisibles va la resposta: *Lineas cortas á granel.*

Tením, donchs, una colecció de versos castelláns: una quarantena de títols compresos en lo curt espay de un centenar de páginas.

La musa del Sr Gomila, pagant tribut á las modernas corrents, es ans que tot humorista. Humorista al istil de Campoamor y del malaguanyat Bartrina. Se preocupa generalment més del fondo que de la forma, de tal manera que si bé podríam senyalar algun vers poch armoniós, ó alguna rima una mica estirada pèls cabells, en cap de las composicions que constitueixen la colecció deixarem de trobarhi l' ingeni, l' intenció, la bellesa de pensament.

Més vals aixís. De versos fàcils y buits son molts los que 'n saben fer. En cambi ni tots los versificadors son poetas, ni tots los que fan versos tenen la facultat de imaginar y de dir cosas novas, la facultat de sorprendre, de fer pensar y de fer sentir.

De tots los títols que componen la colecció son

molts los que 'ns han agradat y que citaríam ab gust, á no ser lo temor de allargar en demasia 'l present article.

Vegis com una mostra del carácter especial de las composicions que tením á la vista, la següent, breu y senzilla; pero perfectament desenvolupada y que posseheix tot lo carácter de un verdader apólech:

¡JUSTICIA!

Un caso puedo contarte que de fijo ha de servirte si sabes aprovecharte de lo que voy á decirte;

Aunque llevaba razón tuve un pleito y lo perdí. Iba á pagar, porque así terminaba la función.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—Ja veu que la primavera es aquí 'ls galas bellas!
—Per qué, senyor Baldomero?
—Perqu' ja surten poncellas...

quando vino el abogado con su cuenta: la miré, la hallé excesiva y probé de enseñarla á otro letrado.

—«Es una barbaridad!» ¡este exclamó al repasarla: «puedes muy bien desecharla si no bajan la mitad.

«Dame; ya verás si yo enseño á tener conciencia.»— Le creí, ¡santa inocencia! y un nuevo pleito se armó.

Ganamos — ¡caso especial! — y logré que aquella cuenta, de cien, parara en noventa por fallo del tribunal.

El sombrero de copa, que es, com sab tothom lo verdader barret de las riallas.

En quan als concerts, vent en popa.

Lo de dissapte siguié un verdader aconteixement. Lo teatro plé á curull y l' entusiasme dels filarmónichs desbordantse en las principals pessas que s' executaren ab gran brillantés y notable ajust.

Digan lo que vulgan los qu' en materia de música sinfónica voldrían entrar per la finestra, la celebració dels concerts de Quaresma baix la direcció intel·ligent del mestre Goula marca un progrés resolt y á cada audició m's accentuat, tan per lo que respecta al gust del públich, com per lo que 's refereix al treball de la orquesta.

Seguint aquest camí, no hi ha dubte, que arribarem á saborejar las pessas clássicas, fins las

Hasta aquí todo va bien; diez duros me había ahorrado; pero vino mi abogado á pedirme... ¿cuántos? ¡Cien!

—¿Qué hiciste?— dirás. Callar y darle al hombre el dinero; porque si acudo á un tercero ¡ayúdame tú á contar!

Las poesías del Sr. Gomila forman un tomet elegant adornat ab algunas hermosas vinetas degudas al notable artista Sr. Gomez Soler, quals primorosos traballs están acostumats á saborejar los lectores de la ESQUELLA DE LA TORRATXA.

RATA SABIA.

TEATROS.

PRINCIPAL.

El conde Patrizio y el Capitán Blanch han donat dos ó tres funciones en aquest teatro.

Per cert que la del primer día per lo curta y per sossa disgustá al públich. Gran sort que 'l conde Patrizio improvisá algunos jochs de més á més, á satisfacció del públich, mal avingut á anarse'n á retiro á tres quarts de onze de la nit.

Aquestas funciones extraordinarias han passat ¿qué vindrá després?

Ecco il problema.

De la República Argentina 's reben bonas noticias.

La companyia de la Tubau ha sigut molt ben rebuda. De aplausos y de quarts no 'n vulgan més.

¡Ditxosos los que van á América y fan fortuna!

LICEO.

La companyia Riutort ha donat algunas representacions de

més sabias, que fan las delicias dels públichs m's refinats.

Las més culminants, entre las novas, del concert del dissapte sigueren lo *Minuet de Ifigenie en Aulide*, de Guck, de una delicadesa extraordinaria, y la *Rapsodia húngara* de Listz, qu' es una composició plena de colorit y de brillantés.

ROMEA.

—¿Qué s' ha fet Judas?
—S' está pintant.
—Donchs, quan l' estrenin ja avisarán.

Dilluns benefici del laborios actor Sr. Fernández. Programa: Lo drama de Vidal y Valenciano, *La virtud y la conciencia*; equilibris pèl jove don Carlos Vilella, y la pessa *Pare y padri*

ESPANYOL

Las funcions, limitadas fins ara al diumenje, ja 's donan també 'ls dissaptes y de més á més algun dijous.

La companyia de 'n Bolumar va guanyant terreny; veritat es que á cada funció dona á coneixer alguna producció nova del extèns repertori valenciá.

A *El tonto del panerot* y *Una sogra de Castañola*, han succehit *Cheroni y Riteta*, *Qui fug de Déu* y *Barraca en lo Cabanyal*, totas las quals han sigut molt ben rebudas.

Lo públich no demana més que dos cosas: varietat y produccions que fassan riure.

TIVOLI.

Dissapte 's posá per primera vegada la *Saffo* de Paccini.

Per cert que á la porta hi havia xicots y hasta grandassots que cridavan:

—«El argumento de *El Sapo*, deu céntims.»

L' ópera es un tant antiquada; pero té sentiment, expressió, calor y hasta inspiració. L' acte según y la última meytat del tercer, que 's representa com á quart, tancan bellesas melódicas de un ordre superior, de aquellas que sempre s' aplaudeixen.

PARE... SENSE FILLS.

De bon demati confessa,
després s' enfila á la trona,
després... lo que fa després,
sóla ho sab la majordona.

A la Ferni li va molt bé 'l paper de protagonista. Está sempre en escena y fa brillar ab gran forsa d' expressió las situacions més culminants. Lo públich li aplaudeix ab verdader entussiasme las notas agudas.

La Cescati encare s' hi defensa.

Y tan en Gasparini com en Carbonell representan ab lluhiment sos respectius papers.

Ab tals elements no es d' extranyar que la execució resultés un éxit més unit als molts altres que ha obtingut la companyia en aquesta fructuosa temporada de l' ópera económica.

NOVEDATS.

Aquesta senmana sense *novedat*.

La próxima, segons sembla, ja será un' altra cosa.

CATALUNYA.

La sarsueleta *Con permiso del marido*, plena de bon humor, tanca un *quid pro quo*, molt vist en la escena; pero no per aixó menos susceptible de fer riure al públich. En lo teatro abundan los *trucs* d' efecte segur, y un d' ells es lo pendre á una dona casada per soltera y ferli l' amor *con permiso del marido*, porque 'l marit se figura que li han demanat permís per festejar á una filla que té d' *extrangis* y que com á tal no vol que se sá-piga.

Abundan en aquesta producció las situacions cómicas, de las quals treu gran partit lo jove actor Sr. Palmada, si bé tal vegada exagera un xich massa 'l seu paper.

CALVO Y VICO.

La companyia francesa s' ha desfet.
Va neixe y ha mort sense estar complerta.
¡Pau als abortaments!

Diumenje y dilluns á la tarde ocuparen l' escenari 'ls inteligents actors Srs. Borrás y Bertrán, representant dos melodramas de aquells que sempre cridan públich.

Y al vespre doná duas funcions variadas la companyia infantil graciense, á la qual ja hem tingut motius de aplaudir en otras ocasions.

LO SITI DE PARÍS.

Després del Panorama de Plewna 'l del Siti de París, degut lo mateix que aquell á Philippoteaux (*Fil y Cotó*, com li diu un conegut meu.)

Es una obra notable y plena de atractius. L' escena representa la inmensa planura de París lo dia 19 de janer de 1871, en lo moment en que las forsas francesas atacan als alemanys que tenen sitiada la gran ciutat. L' espectador figura estar colcat en lo terrat de una casa, lo qual li permet contemplar los principals epissodis de aquella acció memorable, com los sitis m's vistosos tan de dintre de la ciutat com dels seus al-reddors.

La ilusió es complerta: hi ha perspectives que presentan una inmensa distancia, un cel plé de transparencia y la unió de la part corpórea ab la tela está tan ben entesa, qu' es impossible determinar ahont comensa l' una y ahont acaba l' altra.

Lo Panorama de Plewna sigué visitat per milers y milers de personas: no deixarà de alcanzar un éxit paregut lo del Siti de París, digne germá de aquell, y en alguns pormenors, tal vegada més interessant encare.

N. N. N.

ÉXTASSIS DE COTILLAYRE.

Va pujarhi ab un cost,
y 'n va quedar tan prendada,
que sempre, al passar per 'quí,
s'atura y li sembla al fi
qu' encara hi veu l' arch-cascada.

MA VEHINA.

Davant mateix del mèu pis
jo tinch un vehineta;
ja fa cinch mesos ó sis
que 'm fa perdre la xaveta
Ja 's pot donar per segú
que 'n tola la barriada
no trobará pas ningú
una nena m' s' saladada.

Per dir tal com ella n' es
jo voldria retratarla;
pero tot quan dir pogués
fora poch per alabarla.

Es molt franca en lo parlá,
capritxosa en lo vesti,
es carinyosa... hasta allá
y simpática... hasta allí.

Quan me la miro, ella 'm mira,
surt, si jo surto al balcó,
si li demano una fló,
molt contenta me la tira.

Per ella deixo 'l despaig,
per ella perdo la gana,
per ella fins crech que vaig
tornantme mi j' tarambana.

Per ella passo torment,
per ella amichs hi deixat,
fins perdo l' enteniment...
(pro 'l torno á trobá aviat)

Ella d' ópera y sarsuela
sab cantar ab veu bonica,
y entona ab igual cautela
lo «Faust» com la «Pobre-chica.»

Fa versos ab molt delit,
y l' inspira 'l sol, la mar,
la fosquetat de la nit
y dels aucells lo cantar.

Pera la cuyna, en cap part

se 'n troba altra tan galana,
y es una eminencia en l' art
de la cuyna catalana.

¡Quinas mans tè pèl guisat!
no n' hi ha cap més com aquellas;
¡sobre tot per l' estufat!
¡y l' arrós! ¡y las costellas!

Molt s' enamora del bo
encar que va ab senzillés
y no esculleix lo milló...
(per la falta de dinés.)

Lluny del orgull la veureu
y de gastá á *troche* y *moche*,
y si acás sempre va á peu...
(es que no pot aná ab cotxe.)

Jo lo estimo ab gran dolsura;
es ma vida, mon consol,
y á ella, segons m' assegura
jo també li agrado molt.

Y 'm tè tan enamorat
que jo 'm casaría ab ella,
sinó que... lo mes passat
se va casá ab un d' Alella.

J. STARAMSA.

Tots los amants de la legalitat electoral, qu' es
con si diguessem, tots los vehins de Barcelona,
excepció feta de dos ó tres dotzenas de regidors
de ofici y de una cinquantena ó xeixantena de
personas necessitadas que d' ells esperan favors
ó gangas; tots los vehins de Barcelona, com deya,
están convocats pera assistir al gran *meeting* ó
reunió pública, qu' está organisantse, y que, á
no haverhi novetat, se celebrarà 'l pròxim diu-
menje á dos quarts de deu del matí, en lo Teatre
del Tívoli.

Tots los partits polítichs, inclús una fracció fu-
sionista, que may ha tingut res que veure ab lo
personatge de las patillas marquesals, están dis-
posats á cooperar al *meeting*.

Conta aquest, además, ab lo concurs actiu de
un bon número de societats, que com lo Foment
de la Producció espanyola, la Lliga de vehins de
Barcelona, la Associació artística é industrial,
etc., etc., encare que res tenen que veure ab la
política, volen y desitjan una administració mu-
nicipal pura y honrada.

Y conta, finalment, ab las simpatias de tots los
vehins.

L' idea primordial del *meeting* es la proposició
Mellado, al qual s' ha de tributar públich testi-
moni de agrahiment y simpatia.

Y la part pràctica del mateix s' encamina a donar una forta rambatja als confeccionadors de las llistas electorals, que no representan més que la trampa y l' escàndol.

Coneguts oradors portaran la veu de totes las entitats qu' en l' acte prenen part.

Ab tals preparatius, no hi ha que dir si serà concorreguda y animada la reunió del diumenje.

Es hora ja de que una ciutat com Barcelona sacudeixi l' apatía y la indiferencia, y s' alsi com un sol home, reclamant los drets que li pertocan.

¡Abaix los regidors d' ofici! ¡Visca la legalitat electoral!

Una petita rectificació a la anècdota que publicavam la senmana passada, referent a Tamberlick.

Es cert que 'l corista Sr. Cabot, en lo concertant del *Poliuto* donà un dó de pit, clar, brillant y perfectament filat, y que atribuhintlo 'l públich al eminent tenor li tributá una gran ovació.

Es cert, aixís mateix, que Tamberlick, vencent los escrúpuls del Sr. Cabot, aquell dia li regalá un duro.

Es més: quedá 'l tenor aplaudit tan satisfet de un corista dotat de tan maravellosas facultats, que li oferí doblarli 'l sou, cada vegada que dongués aquella nota.

Lo Sr. Cabot s' oferí a donarla, sempre que convingués; pero sense acceptar cap recompensa, com aixís ho feu en lo successiu.

Considerá 'l Sr. Cabot qu' entre artistes los favors se fan; no 's pagan.

Cada día 's publican novas llistas que venen a augmentar la suscripció oberta per dedicar un recort al primer marqués de O'érdula.

Lo Banch Hispano colonial y alguna altra associació han suscrit sumas de 200 duros sense que se sápigat si 'ls accionistas han autorisat semblant gasto.

Pero, bah, aquestas cosas no 's miran.

Després de tot, los accionistas ho son tan sols de nom: en realitat, més que accionistas son *personas patients*.

En las llistas figuran també tots los empleats de la casa gran.

Per aquests infelissos una suscripció de aquest género pren ab molta facilitat la forma de una pistola posada al pit.

¡Que s' hi farà! Aixó son vicis de nostra administració.
Per conservar lo turró s' han de fè' alguns sacrificis.

Entre las societats que han pres part en la suscripció, no hi figura ¡cosa extranya! 'l *Banch Ibèrich*.

No sè si serà cert; pero se m' ha dit que 'ls accionistas de aquesta desgraciada societat tenen lo propòsit—un cop tancada la suscripció—d' entregar al arcalde totes las accions que pugan reunir.

Prejuntan ¿qué 'n farà de aquestas accions? ¿Per qué li servirán?

¿Saben per qué?

Per fer cartuxos.

Demà donará a llum lo semanari *La Campana de Gracia*, los retratos dels processats pel horrible crim del carrer de Fuencarral de Madrit, que

novament está ocupant en l' actualitat l' atenció pública.

Dits retratos seran: lo de Millán Astray, ex Alcaide de la *Cárcel Modelo*; lo d' en Varela, fill de la víctima; lo de la criada de aquesta, Higinia Balaguer, y los de las germanas Dolores y María Avila, amigas de dita Higinia.

No duptem que aquestos retratos publicats tots junts despertarán avuy interés y curiositat.

La decadencia de D. Joan Mañé y Flaquer es manifesta.

Jo no parlo del fondo, sinó de la forma del seus articles dominicals.

¡Sembla mentida que un escriptor tan coneixedor de la gramática y del diccionari, sufreixi ab tanta freqüència sensib'es caygudas!

Un dia parlant de la superficie del *Gran Hôtel Internacional*, diu que ocupa tants *metros cúbichs* de vía pública. ¡Metros cúbichs, tractantse de una superficie plana.

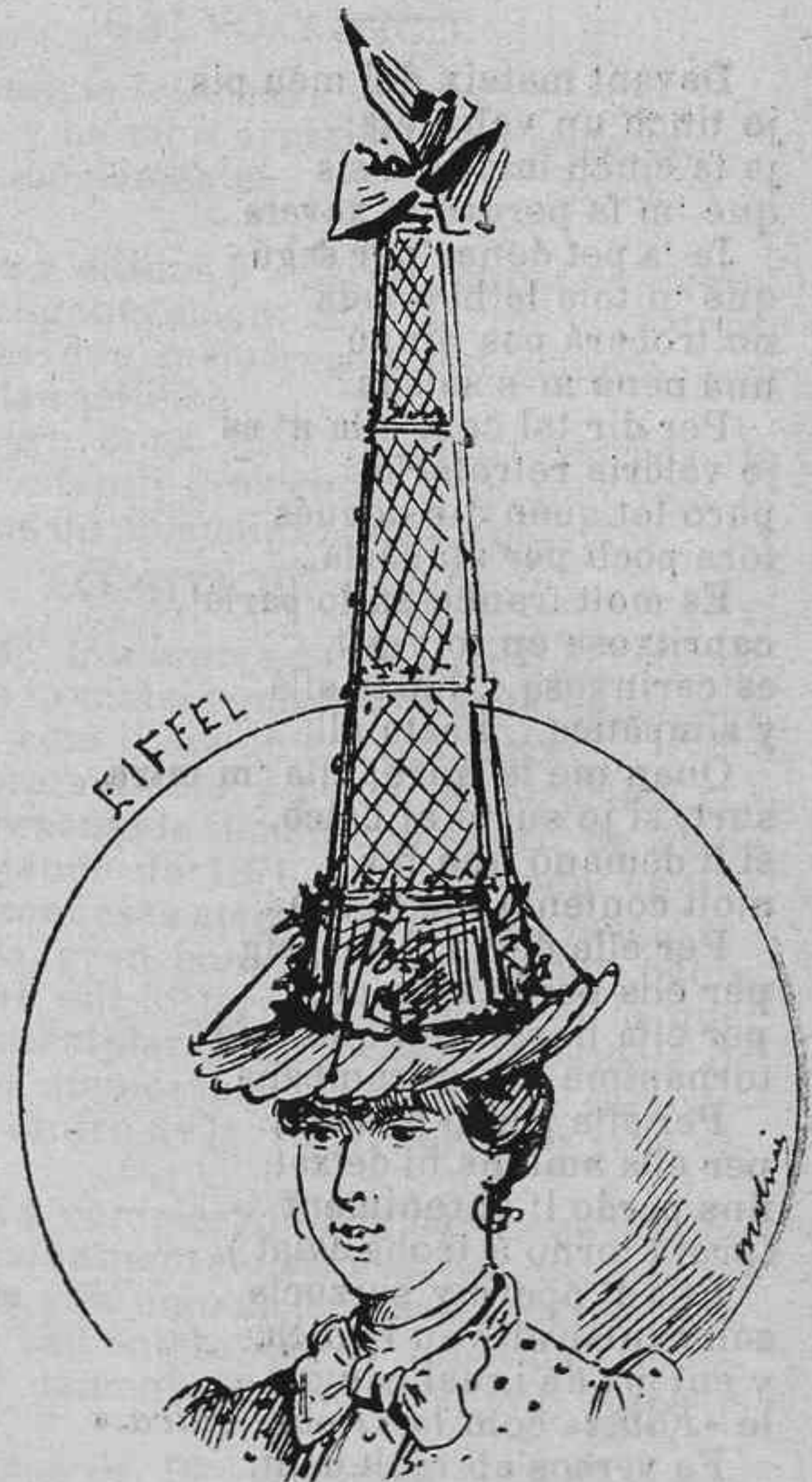
Un altre dia en lloch de *cilicio* escriu *silicio* (ab s.) ¡Y aixó que 'l cilici es una andròmina del género místich que hauria de ser molt coneguda del Director del *Diari de Barcelona*.

Pero la més grossa la trobaran los curiosos en lo diari del diumenje últim, página 3741, línea 16.

Allá diu: «que *preste el cuello a la cerviz* y arrastre el carro triunfal de vuestras vanidades.»

«Prestar el *cuello a la cerviz*» no vol dir res

MODA DE DEMÀ.

Elegant sombrero Eiffel que, segons la fama diu, será 'l sombrero de moda durant lo próxim istiu.

La cerviz es la part posterior del coll. Prestar lo coll á la part posterior del coll es un verdader galimatias.

Tal vegada D. Joan haurá volgut dir: «que preste la cerviz al yugo»

Pero 'l fet es que no ho ha dit.

El Barcelonés ha celebrat ab un gran ápat lo restabliment de D. Francisco de Paula.

Aixís, aixís s' ha de fer.

—«¡Tremolém ben alta la bandera del partit!»

¡Y per dar més forsa á aixó
cada cop que parla així,
va agitant un toballó
ab varias tacas de ví!

¿Van presenciar los fenómenos atmosféricos del divendres al vespre?

Una salva de trons esgarrifosos, una requa de llampechs recargolats y una pedregada de primera forsa.

Ab tot aquest aparato verificá sa entrada á Barcelona la Primavera del any 1889.

La Primavera que fins ara s' havia simbolisat per una nena púdica y hermosa, per lo que respecta al any de gracia 1889 tindrà tot l' aspecte de una xicota esbojarrada.

Lo marqués de Alella projecta celebrar ab una gran festa lo títul de marqués que li ha donat lo govern.

Si per donar un parell de balls van ferlo marqués ¿qué no 'l farán ara, després que haja donat algunas grans festas?

Marqués es poch.

Que 'l fassan Duch.

Duch de la Ballaruga.

Aquest día 'm deya un vehí del carrer de Fontanella:

—Si ho entenç que 'm pelin. He vist en lo *Diari* que havían *agraciat* á D. Jacinto ab una

MODA D' AVUY.

Ara l' usan las senyoras, avants tots los esmolets, per veure cambis extrany, no hi ha som los temps aquests.

condecoració. ¡Agradar á un home que té un nás com aquell! Crech qu' es més fácil descubrir la quadratura del círcul.

Quan veig que s' obra una suscripció per dedicar un recort al marqués de Olérdula, trobo que bè mereix que li dediquin un recort, qui, per la seva part n' ha deixat un á Barcelona que no s' ha d' olvidar tan fácilment.

Aquest recort no es altre que 'l déficit de la Exposició.

¿A quan ascendeix?

Es inútil preguntarho. Sobre aquest punt no hi ha medi de treure'n l' aygua clara.

Molta fr nquesa per derrotar la fortuna de Barcelona; moltes precaucions per evitar que Barcelona s' enteri de lo que ha quedat á deure.

Y á pesar de tot, persona que 'ns mereix enter crédito, y que te motius de saberho, 'm deya aquest día:

—¿Sab á quán ascendeix lo déficit de la Exposició?

—Que sè jo... Tal vegada á cinch milions de pessetas.

—Vaji pujant.

—¿A deu milions?

—Se queda curt A horas d' ara—sense lo que puga sortir de tras-cantó, 'l tal déficit ascendeix á *¡tretze milions de pessetas!*

Es una xifra atterradora.

Si s' hagués de repartir aquest deute entre 'ls 260,000 habitants que conta la ciutat, tocarían á 10 duros per barba. Las familias compostas de cinch, de sis, de set individuos no farien la pau sinó entregant cinquanta, xeixanta, ó setanta duros. ¿Quántas podrian resistirho?

Se dirá que aquest cas no es fácil que arribi, y que per aixó s' han inventat las operacions de crédito.

Enhorabona. Pero una operació de crédito suposa pago de interessos, y 'ls interessos fan creixe un deute, fins á doblarlo cada deu anys.

De manera que de aquí deu anys, los 10 duros per barba de que parlavam s' haurán tornat 20 duros.

Hi ha sols una manera de arreglarho tot.

Aumentar los impostos, y tirar al dret.

Pero la vida, cada día més difícil, acabarà per ser impossible en una població treballadora com Barcelona.

¡No tothom pot contemplar aquests estragos desde l' altura de un marquesat!

Próxim á tancar-se 'l panorama de Montserrat, ara es la gran ocasió de anar á visitarho.

Varias vegadas hem parlat de sas bonas condicions, y no es del cas que las personas qu' encare no l' han vist se quedin á las capsas per no saber que 'l terme s' acaba.

Lo qual fora tan més sensible, en quant ara 'l préu d' entrada—50 céntims de pesseta—está al alcans de totas las fortunas.

A Buenos Ayres ho entenen.

En aquell país, com aquí, 's jugava molt á la Bolsa.

Lo ministre de Hisenda publicá una lley encaminada á impedir las jugadas al descubert: los bolsistas van protestar, y 'l goberno, sense entendres de *chiquitas*, va tancar la gran ruleta nacional.

Sint la Bolsa una maranya tancar-la es lo que 's mereix.
¿No podriam aquí á Espanya fer dos quartos del mateix?

Lo Parch s' embellirá dintre de poch ab un nou atractiu, consistent ab un apartat zoológich.

Mediant un peit tant d' entrada hi ha qui 's compromet á construhirlo p' l' seu compte. Y perque 'l negoci li surti millor establirà días de moda, en los quals s' augmentará 'l tant d' entrada á fi de que aquellas famosas *señoritas* del *Noticiero* pugan disfrutarlo ellas solas, sense temor de que 's rossin ab ellas las blavas brusas ó 'ls mantons negres de merino de las classes jornaleras.

¡Gran triunfo per l' *ayga-lifa*!

Los días de moda, l' empresari de las fieras podrá anunciarlos en aquesta forma:

«La colecció zoológica quedarà avuy considerablement aumentada ab un gran número de *monas* y de *micos*.»

Al rebre un telégrama, diu en Joan Calsas:

—¡Lo qu' es lo progrés... Aquí tenu un telégrama que ve de París, y á pesar de la gran distancia, encare es molla la goma del sobre!

Una senyora castellana molt escrupulosa 's confessava, dihent que durant la Quaresma havia barrejat

—¿Qué comió V.?—va preguntarli 'l confés.

Y ella respongué:

—Carne de membrillo y anguila de Toledo.

UNA EMINENCIA DE CAFÉ.

—¡Es dir que ara en Bismarck...! ¡Vaja!
No hi ha més, está probat;
sempre al últim ha de fer
lo mateix que jo hi pensat.

CANTARS BILINGÜES.

*Fuime á la sala del crimen
á preguntar al fiscal:
perqué agafan periodistas
y s' escapan criminals.*

*Del pino sale la piña
y de la piña el piñón:
y de la suhor del poble
surten las contribucions.*

*¡Válgame Dios de los cielos,
qué grande es la pena mía!
enpenyat fins á la nuca,
sens treball, pá, ni camisa.*

*Sevilla para el regalo,
Madrid para la nobleza
y tot lo resto d' Espanya
per morir-se de miseria.*

PEPET SIMPÁTICH.

Un á una:

—¡Ay Margarida, quíns ulls que t' tan grossos!... ¡Quíns peuhets tan petits!... ¡Quín cabell tan llarch!...

Ella ab molta sorna:

—Ay, ay, ¿qu' es vosté? ¿Enamorat ó agrimensor?

Conversa entra dos tipos de brusa, espardenya de cinch vetas y xavo als polsos:

—¿Y donchs qué tens, Faló?

—¡Qué vols que tingui, malviatje!... Un dolor á tots dos brassos que m' está fent la guitza.

—¿Y no 't deixarà treballar?

—¡Oh! No es pas aixó lo que sento: lo que més m' empipa es que no 'm deixa aixecá 'l cotzo!

A un gamarús que anava á tocar reixeta per primera vegada, va preguntarli 'l confés:

—¿Quánts son los manaments de la lley de D'au?

—¡Aaaay!...—digué 'l penitent alsantse—¿aixó no sab vosté?... Vaja que s' hi conservi: no vull un confés tan burro.

En una ciutat de Catalunya—crech qu' era á Tarragona—'ls socios de un cassino van decidir fer quadros al viu, prenent per guía certas estampas conegudas.

L' espectacle va ser molt celebrat.

Pero un día—per cert que representavan la lluyta entre 'ls Horacios y 'ls Curiáceos—un fuster molt bèn musculat y que feya de Curiáceo, havent de guardar durant una llarga estona una posició sumament violenta, s' adressá llansant un sospir, avants de que hagués caygut lo telò, y exclamá ab veu alta que tothom pogués sentirlo:

—Noys, no puch més: l' escudella 'm torna á la boca.

Aquell dia va acabarse l' espectacle.

POESÍAS CATALANAS

IL-LUSTRADAS PER

TOMÁS PADRÓ

precedidas d' un prólech del Excelentíssim Senyor
D. ANTONI BERGNES DE LAS CASAS

Un tomo en 4.º, Ptas. 13.

NITS DE LLUNA

Prólech de
VALENTÍ ALMIRALL

Dibuixos de
J. LLUIS PELLICER

Un tomo en 8.º
Ptas. 2.

SINGLOTS POÉTICHS

NOVA EDICIÓ DE LUXO EN OCTAU AB PROFUSIÓ DE NINOTS.

	RALS.
La Esquella de la Torratxa, parodia en 2 actes..	2
La Butifarra de la llibertat, original en 1 acte.	2
Lo Cantador, parodia en 2 actes..	2
Lo Castell dels tres dragons, original en 2 actes..	2
¡Cosas del oncle!, original en un acte.	2
Ous del dia, parodia en 1 acte.	2
Las Pildoras de Holloway, original en 1 acte.	2
PRÓXIMS Á PUBLICARSE PER ESTAR AGOTATS.	
L' Africana, parodia d' aquesta magnífica ópera.	2
La Mort de la paloma.	2
Si us plau per forsa, original en 2 actes	2
PRÓXIMS Á ACABARSE.—EDICIÓ EN QUART.	
Las Carabassas de Monroig, original en 2 actes..	1
Lo punt de las donas, original en 2 actes.	1
La Vaquera de la pigra rossa, parodia en 2 actes.	1
Lo Boig de las campanillas, parodia en 1 acte.	1
Un barret de riallas, original en 1 acte.	1
La Venjansa de la Tana, parodia en 2 actes..	1
Liceistas y cruzados, original en 2 actes.	1
Un mercat de Calaf, original en 2 actes.	1
En Joan doneta, original en un acte..	1
Los Héroes y las grandesas, original en 2 actes..	2
L' últim Trençalós, original.	1
Faust, parodia de aquesta magnífica ópera..	1
Il Profeta id. id. id.	1
Grá y Palla, paper per matar ratos, colecció de poesias de Serafi Pitarra..	2
La sabateta al balcó, comedia en 2 actes.	6

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútua, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de por. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebansas.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA-TANGO — *Car-re-te-la.*
2. XARADA II. — *Ca-va-nas.*
3. ENDAVINALLA. — *Mar.*
4. ANAGRAMA. — *Armari-Ramira.*
5. TRENCA-CLOSCAS. — *D. Álvaro ó la fuerza del sino.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Petronila.*
7. CONVERSA. — *Promés.*
8. GEROGLÍFICH. — *Dona alta y prima may pot sé petita y groixuda.*

XARADAS.

I.

ARGUMENT DE UN DRAMA TRÁGICH EN 5 ACTES.

La escena passa en un bosch (no se sab si es de Bolonia) personas: *Total*, *Antonia* y 'l *Baró del Cabell-fosch*.

Acte primer. Lo *Baró* arriba tot fatigat, s' assenta; en *Tot* d' amagat li fa un *hu-dos*. fa un gran *johl*.. y 'l primé acte s' ha acabat.

Acte segón. De molt lluny se sent lo bram de un lleó surt l' *Antonia* que *tres* po; alsa 'ls brassos, clou lo puny, fa un crit y... cau lo teló.

Acte tercer. Discuteixen en *Tot* y 'l *Baró* que ser resulta l' *hu-quart* y ab pler son carinyo 's comparteixen y... acaba l' acte tercer.

Acte quart. La dama ab pó fa un esfors y 's penja á un pí, per l' espay ressona un tro y... tan si agrada com no l' acte quart acaba aquí.

Acte quint. Fa un gran llampech, passa 'l *Baró* y en *Total* montats dalt d' un burro sech, lo cel fa un gran espatech cauhen morts... y punt final.

Nota. Si no fa furor de segú que 'l xiularán, més, si agrada, cridarán: ¡bravo! ¡que salga el autor!

J. STARAMSA.

II.

Tersa-hu es útil de vidre, *dos-tres* ne sab fer la dona, y las *tot* may me descuido quan hi ha fanch á Barcelona.

LORELLAP SASAC.

ANAGRAMA.

Tot los fasols per sopas, y *total* més such á l' olla, que la *Tot* y aquella colla no 't vingan á destorbar.

MOIX.

TRENCA-CLOSCAS.

PEPA COLLI TE DOS CASAS.

Formar ab aquestas lletras lo titul de una producció castellana.

K. NOVAS DEL K. STELL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	—Institució.
6	4	8	1	2	8	7	9	—Dona terrible.	
5	2	8	2	1	1	9	—Un ministre.		
8	4	5	2	6	6	—En molts casas n' hi ha.			
3	9	6	6	9	—Teca de carca.				
3	4	1	2	—Bona escudella.					
8	9	3	—Part de l' home.						
3	7	—Arbre.							
8	—Xifra romana.								

MOVIMENT CONTINUO.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—2.ª: mineral.—3.ª: Guarniment de caball.—4.ª: nom de dona.—5.ª: eyna de manyá.—6.ª: nom de dona.—7.ª: vocal.

GEROGLÍFICH.

X

SADI
mal
LORCA

K. NOVAS DEL K. STELL.

UNA MODA QUE 'S PERT.

—¡Tan bè que m' esqueya á mi y tan que mi feya veure!
Hasta 'm fa mitja racansa pensar que me l' haig de treure...

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.